

PROGRAMMET FÖR
UTVECKLING AV
LANDSBYGDEN I
FASTLANDSFINLAND
2007–2013

Miljöspecialstöd för jordbruket

– En god miljö och ekonomi är målet

Syftet med miljöspecialstöden är att jordbruk och trädgårdsodling skall bedrivas med hållbara produktionsmetoder så att belastningen på miljön och vattendragen minskar och den biologiska mångfalden på landsbygden ökar. Samtidigt säkerställs det att konsumenterna får högklassiga och säkra livsmedel.

Ett välkött och mångformigt kulturlandskap med inslag av vatten ökar boendemiljöns trivsamtet, höjer områdets ekonomiska värde och naturvärden och främjar på så sätt företagsverksamheten på landsbygden.

Utgående från förhållandena på gården väljs de lämpligaste alternativen bland sammanlagt tretton olika specialstöd.

Miljöspecialstöd kan sökas av alla jordbrukare som har ingått en miljöstödsförbindelse. Specialstöd för vårdbiotoper och mångfunktionell våtmark kan beviljas också registrerade föreningar som inte har någon sådan förbindelse. Avtalen om specialstöd är antingen fem- eller tioåriga.

Avtal om specialstöd söks hos regionens TE-central. Ansökningsblanketterna fås på webbadressen lomake.mmm.fi.

Miljöspecialstöden är en del av Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland åren 2007-2013 som delfinansieras av EU.

Specialstöden skyddar vattendragen och ka mångfalden på landsbygden

Åkerodling på grundvattenområden

- **Hindrar särskilt kväve och växtskyddsmedel från att hamna i grundvattnet**

Genom det här specialstödet skyddas grundvattenområdena t.ex. så att jordbearbetningen eller gödningen reduceras, användningen av växtskyddsmedel minskas eller vall odlas som bottengröda i stråsäd.

Behandlingsmetoder för avrinningsvatten: Reglerbar dränering, reglerbar underbevattning eller återanvändning av avrinningsvatten

- **Minskar avrinningsvattnets surhet och utlakningen av näringsämnen till vattendrag**
- **Effektiviserar användningen av näringsämnen**

Fuktförhållandena i åkern kan regleras genom täckdikessbrunnar, bevattning och utnyttjande av avrinningsvatten vid bevattningen.

Anläggning och skötsel av skyddszon

- **Minskar bortförslens av jordpartiklar och näringsämnen med avrinningsvattnet**
- **Ökar den biologiska mångfalden**

Ett flerårigt växtbestånd som skall bärgas årligen kan anläggas på åker invid en å eller älv, ett utfallsdike eller ett vattendrag samt på ett grundvattenområde. Nyttan av skyddszonerna är stor när jordarten på strandåkrarna är sådan att den lätt förs bort med vatten, när åkern lutar brant mot ett vattendrag eller när åkern ligger i ett översvämningsområde.

Skötsel av mångfunktionell våtmark

- **Minskar bortförslens av jordpartiklar och näringsämnen med avrinningsvattnet**
- **Ökar den biologiska mångfalden**

Våtmarker och sedimenteringsbassänger gör det möjligt att hejda fasta partiklar som har löst sig i vattnet och att binda näringsämnen som har sköljts bort från åkern. Våtmarkerna livar upp landskapet och utgör t.ex. nya häckningsplatser för vattenfåglar.

Avtalet kan gälla avrinningsområdena för åar och älvar som mynnar ut i Finska viken, Skärgårdshavet eller Bottenhavet samt avrinningsområdena för sjöar, om våtmarken gör det möjligt att minska vattendragsbelastningen avsevärt. Över en femtedel av avrinningsområdet bör utgöra åker.

För anläggning av våtmarker kan också stöd för icke-produktiva investeringar sökas.

Ekologisk produktion eller ekologisk husdjursproduktion

- **Minskar belastningen på miljön och vattendragen**
- **Ökar den biologiska mångfalden**
- **Främjar husdjurens välbefinnande och gynnar ett arttypiskt beteende**
- **Ökar tillgången på ekoprodukter**

Växtföljd och organisk gödning gynnar ett effektivt utnyttjande av växtnäringsringen och minskar på så sätt belastningen på vattendragen. På ekogårdarna cirkulerar näringsämnena från fodret via stallgödseln, för att sedan användas av de följande grödorna i växtföljden som gödlningsmedel. Omsorg om markstrukturen och mikrobverksamheten samt växtskydd som baseras på annat än växtskyddsmedel ökar växternas tillgång till näringsämnen samtidigt som den biologiska mångfalden främjas.

Avtal kan ingås om antingen ekologisk produktion eller ekologisk husdjursproduktion. Avtal om ekologisk husdjursproduktion förutsätter att åkrarna på gården odlas ekologiskt.

Odling av ursprungssorter

- **Främjar underhållsodlingen av gamla finländska lantsorter och av handelssorter som har bortfallit från sortförteckningen samt av deras modifierade stammar**
- **Bevarar kulturarvet**

Det är möjligt att ingå avtal om odling av ursprungssorter av stråsäd, ärter, bondböna och vallväxter. Den ursprungliga lokala växtsorten definieras, och efter det upprätthålls och förökas den inom det ursprungliga odlingsområdet.

Uppfödning av lantraser

- **Tryggar bevarandet av lantrasernas arvs massa genom att djur som hör till samma ras föds upp och fortplantas**

För uppfödning godkänns företrädesvis djur som är renrasiga i minst fjärde generationen. Lantraserna är följande: öst-, väst- och nordfinsk boskap, får av finsk lantras, kajalandsfår och ålandsfår, finska lantrasgetter, finska hästar och lantrashöns.

ökar den biologis-

Främjande av naturens och landskapets mångfald

- Ökar naturens och landskapets mångfald i jordbruksområdena

Mångfalden ökas genom röjning, slåtter, betesgång och anläggning av växtlighet eller reparation av gamla konstruktioner med anknytning till jordbruket. Röjning av soliga åkerkanter och anläggning av växtbestånd på åker gör det möjligt att förbättra häcknings-, mat- och rastplatserna för sådana arter som lever i jordbruksmiljö och är hotade eller har gått tillbaka.

Skötsel av vårdbiotoper

- Bevarar den av jordbruket frambringade traditionella floran och faunan samt kulturmiljön

Vårdbiotoper är bl.a. torrängar, hagmarker eller olika typer av ängar som tidigare har använts för betesgång eller slagits. Avtalen kan gälla också skogsbeten där det finns löv- och barrträd av olika ålder samt murkna träd och hålträd och där man kan se tecken på betesgång.

Vårdbiotoperna sköts framför allt genom betesgång, slåtter och röjning. Det är också möjligt att få stöd för icke-produktiva investeringar för anläggning och inledande röjning av vårdbiotoper.

Effektiverad minskning av näringsbelastningen

- Femårigt avtal om vallodling
- Gäller stödregion A och B

Specialstödsavtalet om effektiverad minskning av näringsbelastningen gäller åkerskiften med hög fosforhalt. Avtalet löper över fem år. Det kan ingås för vallodling också i stödområde A eller B för åkerskiften som inte gränsar till utfalldiken och vattendrag, och som har hög eller betänkligt hög fosforhalt. För åkrar vid utfalldiken och vattendrag räcker att fosforhalten är god. Åkrarna får inte gödslas med fosfor, användning av växtskyddsmedel är också förbjuden. I samband med att grödorna anläggs kan jordbrukaren använda en liten mängd kväve. Vall och gräs ska skördas årligen. Avtalet bygger på jordbrukarens plan.

Långvarig vallodling på torvåkrar

- Växtligheten får inte förnyas genom bearbetning
- Gräs eller vall odlas i tio års tid på ett skifte med torv- eller mulljord.

När det gäller avtal om långvarig vallodling på torvåkrar krävs att jordbrukaren i tio års tid odlar gräs eller vall på en åker med torv eller mulljord. Växtligheten får inte förnyas genom bearbetning, men direktsådd utan bearbetning är möjlig. Växterna ska skördas varje år. Gödslingen utförs enligt gårdens miljöstödsförbindelser och -avtal.

Placering av flytgödsel i åker

- Flytgödseln eller urinen sprids på åkern med maskiner som placerar eller myllar in den i jorden
- Den utspridda mängden är minst 20 m³ per hektar
- Flytgödseln eller urinen kan också härstamma från en annan gård

Specialstödsavtalet om placering av flytgödsel i åkern ingås för fem år. För att stödet ska betalas förutsätts att den utspridda mängden är minst 20 m³ per hektar. Om den flytgödsel som spridits på avtalsarealen kommer från svin eller nötkreatur är ytspridning av fosforgödsel inte tillåten samma år.

Miljöspecialstödet i belopp (€/ha, €/de eller €/gård)

SPECIALSTÖD	Belopp som betalas/ fast belopp €/ha	Belopp som betalas/ högst €/ha	Belopp som betalas €/djurenhet	Belopp som betalas €/gård
Ekologisk produktion	141			
Ekologisk husdjursproduktion	126 (+141)			
Odling av ursprungssorter	450			
Uppfödning av lantraser				
Öst- och nordfinsk boskap			500	
Västfinsk boskap			270	
Får av finsk lantras, ålandsfår och kajanalandsfår			270	
Finska lantrasgetter			270	
Finska hästar			270	
Hönor och tuppar av lantras				
20 - 39 djur				100
40 - 59 djur				150
60- djur				250
Anläggning och skötsel av skyddszon, stödregionerna A och B		450 *		
Anläggning och skötsel av skyddszon, stödregion C		350 *		
Skötsel av mångfunktionell våtmark		450 *		
Skötsel av vårdbiotoper		450 *		
Skötsel av vårdbiotoper på 5–30 ar (värdefulla objekt)	135€/objekt			
Främjande av naturens och landskapets mångfald		450 *		
Åkerodling på grundvattenområden		156 *		
Behandlingsmetoder för avrinningsvatten				
Reglerbar dränering		54*		
Reglerbar underbevattnin		108*		
Återanvändning av avrinningsvatten		140*		
Effektiverad minskning av näringsbelastningen		347 *		
Placering av flytgödsel i åker	56			
Långvarig vallodling på torvåkrar				
husdjursgårdar där det sammanlagt föds upp mer än 2 de nötkreatur, hästar får eller getter	68			
övriga husdjursgårdar eller växtodlingsgårdar	114			

YTTERLIGARE UPPLYSNINGAR:

www.landsbygd.fi
www.mavi.fi
www.mmm.fi
www.te-centralen.fi

* specialstödet belopp slås fast i det beslut som TE-centralen fattar om ansökan om specialstöd